

Medycyna Rodzinna w polskim systemie ochrony zdrowia

Pryncypia Medycyny Rodzinnej

Prof. dr hab. n. med. Katarzyna Życińska

Kierownik Katedry Medycyny Rodzinnej

WUM, WL, rok akademicki 24/25

Wonca

World family doctors. Caring for people.

EUROPE

Vasco da Gama Movement

Medycyna rodzinna- definicja

europejska 2005 r, 2011r, 2017 r

- To **akademicka dziedzina nauki** z własnym programem nauczania, badaniami i dowodami naukowymi oraz **obszarem aktywności klinicznej** zorientowanej na podstawową opiekę zdrowotną
- *The European Definition of General Practice /Family Medicine, WONCA Europe <http://www.woncaeurope.org>*

Europejska definicja MR

-12 cech dyscypliny

- 1.** Miejsce pierwszego i nieograniczonego kontaktu pacjenta z systemem ochrony zdrowia, niezależnie od jego wieku, płci i rodzaju problemów
- 2.** Sposób na realizację ochrony zdrowia poprzez koordynację i współpracę z innymi specjalistami
- 3.** Opieka zorientowana na osobę pacjenta jego rodzinę i społeczność lokalną
- 4.** Wsparcie pacjenta w zachowaniu zdrowia
- 5.** Opiera się na unikalnym sposobie konsultacji poprzez efektywną komunikację oraz długotrwałą relację pomiędzy lekarzem a pacjentem

Europejska definicja MR

- 12 cech dyscypliny

6. Zapewnia długotrwałą ciągłość opieki ,
determinowaną potrzebami pacjenta

7. Cechuje się specyficznym sposobem
podejmowania decyzji wynikającym z uwarunkowań
epidemiologicznych lokalnej społeczności

8. Zajmuje się jednocześnie ostrymi schorzeniami i przewlekłymi
chorobami pacjenta

9. Zajmuje się niezróżnicowanymi stanami chorobowymi
we wczesnej fazie mogącymi wymagać pilnej interwencji

Europejska definicja MR

- - 12 cech dyscypliny

10. Promuje zdrowie i dobrostan poprzez właściwe i skuteczne interwencje

11. Bierze specyficzną odpowiedzialność za zdrowie społeczności lokalnej

12. Zajmuje się problemami w ich fizycznym, psychologicznym, społecznym, kulturowym wymiarze (holizm)

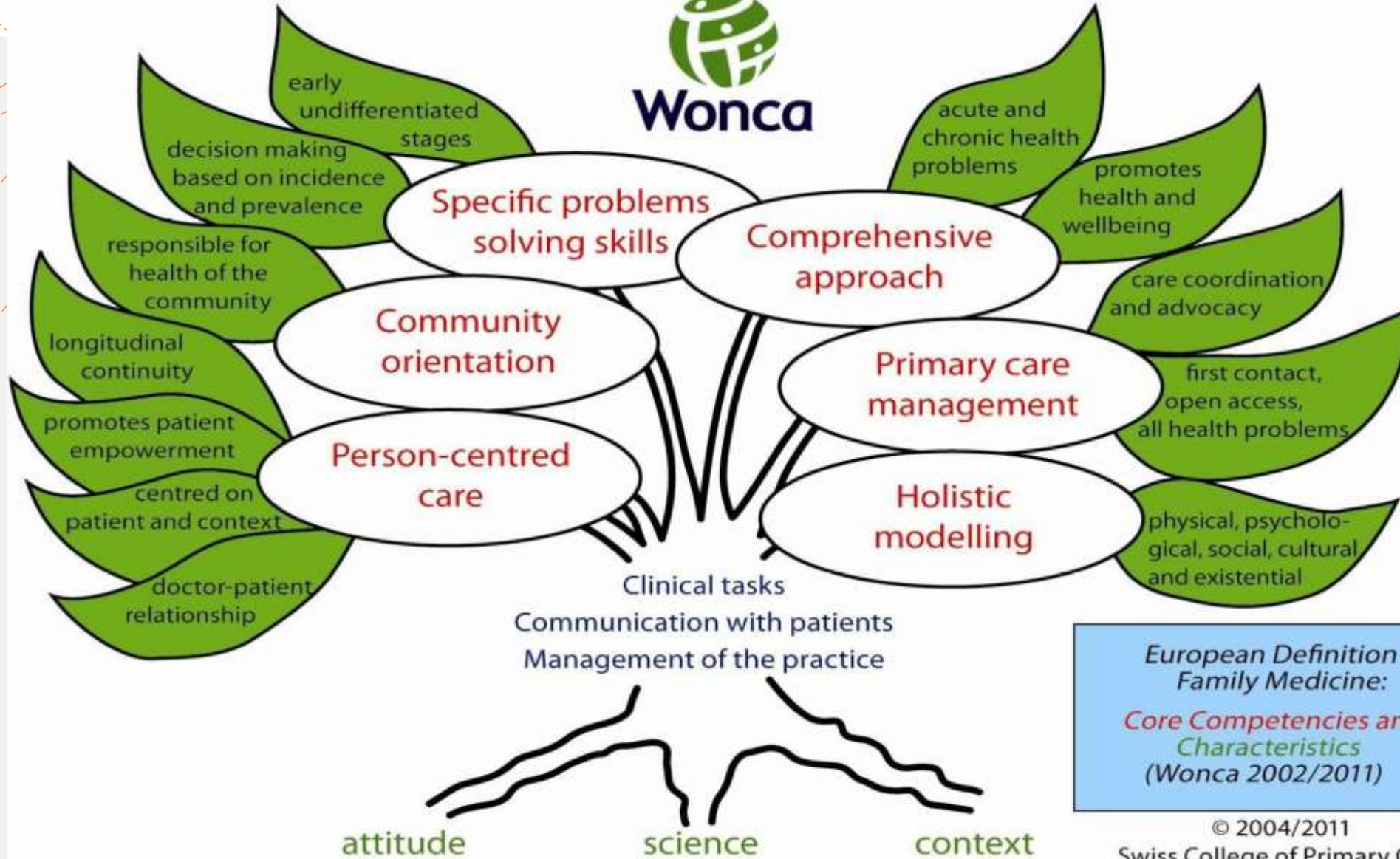
Medycyna Rodzinna-

3 determinanty

1. Kontekst profesjonalny
2. Osobista postawa
3. Dowody naukowe

6 Kluczowych kompetencji MR

- 1.** Sprawowanie opieki podstawowej
- 2.** Opieka ukierunkowana na pacjenta
- 3.** Specyfika rozwiązywania problemów
- 4.** Wszechstronność
- 5.** Orientacja na społeczność lokalną
- 6.** Podejście holistyczne

*European Definition of Family Medicine:
 Core Competencies and Characteristics
 (Wonca 2002/2011)*

© 2004/2011
 Swiss College of Primary Care Medicine / U. Grueninger
 www.kollegium.ch

Drzewo Kompetencji MR

BERLIN
JUNE 24-27, 2020
**25th WONCA EUROPE
CONFERENCE**

**Core Values of Family Medicine:
Threats and Opportunities**

LONDON
WONCA 2022
27th WONCA EUROPE CONFERENCE

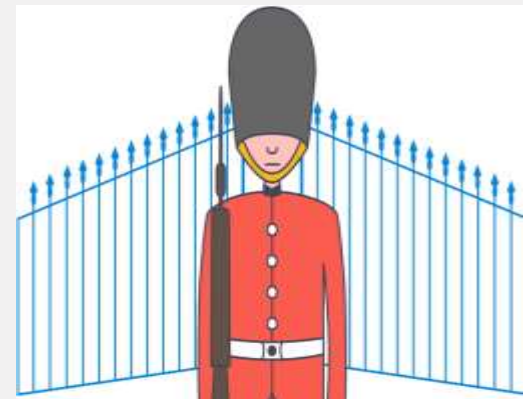

Stanowisko WHO, WONCA i KLR do POZ

- **Jedyną drogą do powstania sprawnego i efektywnego systemu opieki zdrowotnej w każdym kraju jest zbudowanie silnej i sprawnie funkcjonującej podstawowej opieki zdrowotnej w tym medycyny rodzinnej**

Kim jest Lekarz Rodzinny, lekarz POZ, GP ?

- Połączenie internisty/pediatry/chirurga/wakcynologa
 - Omnibus (zna się na wszystkim)?
 - Lekarz rodziny
 - Doradca od spraw zdrowia i profilaktyki
 - Koordynator ścieżki diagnostyczno-terapeutycznej .
- IPOM**
- Strażnik systemu (bramy)- *gate keeper*
 - LR to wykształcony profesjonalista wyposażony w narzędzia orzecznicze, planistyczne i diagnostyczno- terapeutyczne

Funkcje Lekarza Rodzinnego (WHO, WONCA, KLR)- 6 funkcji

- **Diagnosta i Terapeuta** - sprawuje holistyczną, ciągłą i kompleksową opiekę przy wykorzystaniu wszystkich możliwości oferowanych przez system opieki zdrowotnej
- **Decydent** - podejmuje decyzje kliniczne na podstawie danych EMB, uwzględniając perspektywę chorego i jego rodziny
- **Promotor**-systematycznie działa na rzecz poprawy stanu zdrowia jednostki jak i populacji zgromadzonej na tzw. liście pacjentów
- **Lider**-inicjuje i prowadzi programy i projekty zdrowotne
- **Menedżer** - harmonijnie współpracuje z osobami oraz instytucjami i organizacjami w ocenie potrzeb i efektywnym wykorzystaniem zasobów
- **Koordynator i nadzorca IPOM** (indywidualnego planu opieki medycznej)

Ochrona Zdrowia-definicja

+Całość działań, zadań i funkcji wraz ze wszystkimi podmiotami zaangażowanymi w planowanie, finansowanie i realizowanie usług zdrowotnych

Artykuł 68 Konstytucji RP

- prawo do ochrony zdrowia”

„ obywatelom niezależnie od ich sytuacji materialnej, władze publiczne zapewniają równy dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych”

Rola Państwa w Systemie Ochrony Zdrowia

- **Zagwarantowanie stabilności systemu poprzez przejrzyste zasady pozyskiwania środków finansowych oraz takiego sposobu opłacania świadczeń, aby wszyscy potrzebujący mieli do nich równy dostęp**

Zadania Podstawowej Opieki Zdrowotnej (POZ)

- POZ jest częścią systemu opieki zdrowotnej zapewniającą zdrowym i chorym osobom kompleksowe i skoordynowane świadczenie zdrowotne dostępne w miejscu zamieszkania, realizowane ambulatoryjnie lub w środowisku domowym pacjenta
- Świadczenia zdrowotne są ukierunkowane na :zachowanie zdrowia, profilaktykę chorób, wczesne rozpoznanie leczenie i pielęgnację
- Finansowane lub współfinansowane ze środków publicznych
- **POZ jest głównym i fundamentalnym ogniwem systemu ochrony zdrowia w POLSCE**

Deklaracja WHO Ałma- Ata 1978r.

- POZ jako najważniejszy szczebel opieki zdrowotnej i pierwsza (podstawowa) linia procesu ciągłej opieki zdrowotnej (pierwszy filar systemu ochrony zdrowia)
- **„ POZ pełni zasadniczą funkcję w zapewnianiu zdrowia, jest oparta na praktycznych, naukowo popartych i społecznie akceptowalnych metodach i technologiach, zapewniających powszechną dostępność jednostkom i rodzinom w danym kraju poprzez ich pełny udział oraz w ramach środków zapewnionych przez państwo”**

Zadania Podstawowej Opieki Zdrowotnej (POZ)

- Jest miejscem podstawowego kontaktu indywidualnej osoby rodziny z systemem opieki zdrowotnej
- Ukierunkowanie systemu na POZ, ponieważ odpowiada ona w
 - + zbalansowany sposób na potrzeby i oczekiwania populacji
- POZ wpływa na następujące komponenty (4)

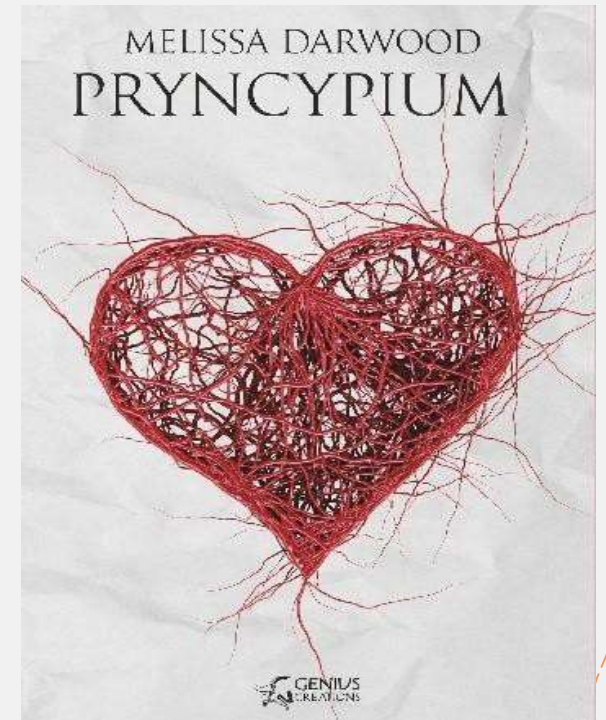

Wpływ POZ na komponenty (4)

- **Poprawa stanu zdrowia osób, rodzin oraz społeczności lokalnych**
- **Ochrona populacji przed zagrożeniami zdrowotnymi**
- **Ochrona osób przed skutkami ekonomicznymi choroby**
- **Zapewnienie równego dostępu do opieki skoncentrowanej na pacjencie**

Principia Medycyny Rodzinnej (6)

- **Ciągłość opieki**
- **Wszechstronność**
- **Koordinacja**
- **Zapobieganie**
- **Rozpoznanie rodziny**
- **Rozpoznanie środowiska**

Zadania Lekarza POZ w kontekście pryncypiów medycyny rodzinnej

Koordynowanie świadczeń

Współpraca z pielęgniarką i położną POZ

Współpraca z innymi świadczeniodawcami

Współpraca z pielęgniarką środowiska nauczania i wychowania,

Współpraca z przedstawicielami organizacji i instytucji działających na rzecz zdrowia

Zadania Systemu Ochrony Zdrowia

Zapewnienie równego dostępu do wszystkich świadczeń (technologii) medycznych, wynikających z rzeczywistych potrzeb zdrowotnych indywidualnych osób, populacji i całego społeczeństwa

Podstawowe Wartości Systemu Zdrowia

- **Solidaryzm społeczny**, dotyczący obciążeń finansowych obywateli
- **Równość** w dostępie do świadczeń dla wszystkich uprawnionych
- **Wysoka etyka** zawodowa personelu medycznego oraz administratorów systemu
- **Poszanowanie godności** pacjentów

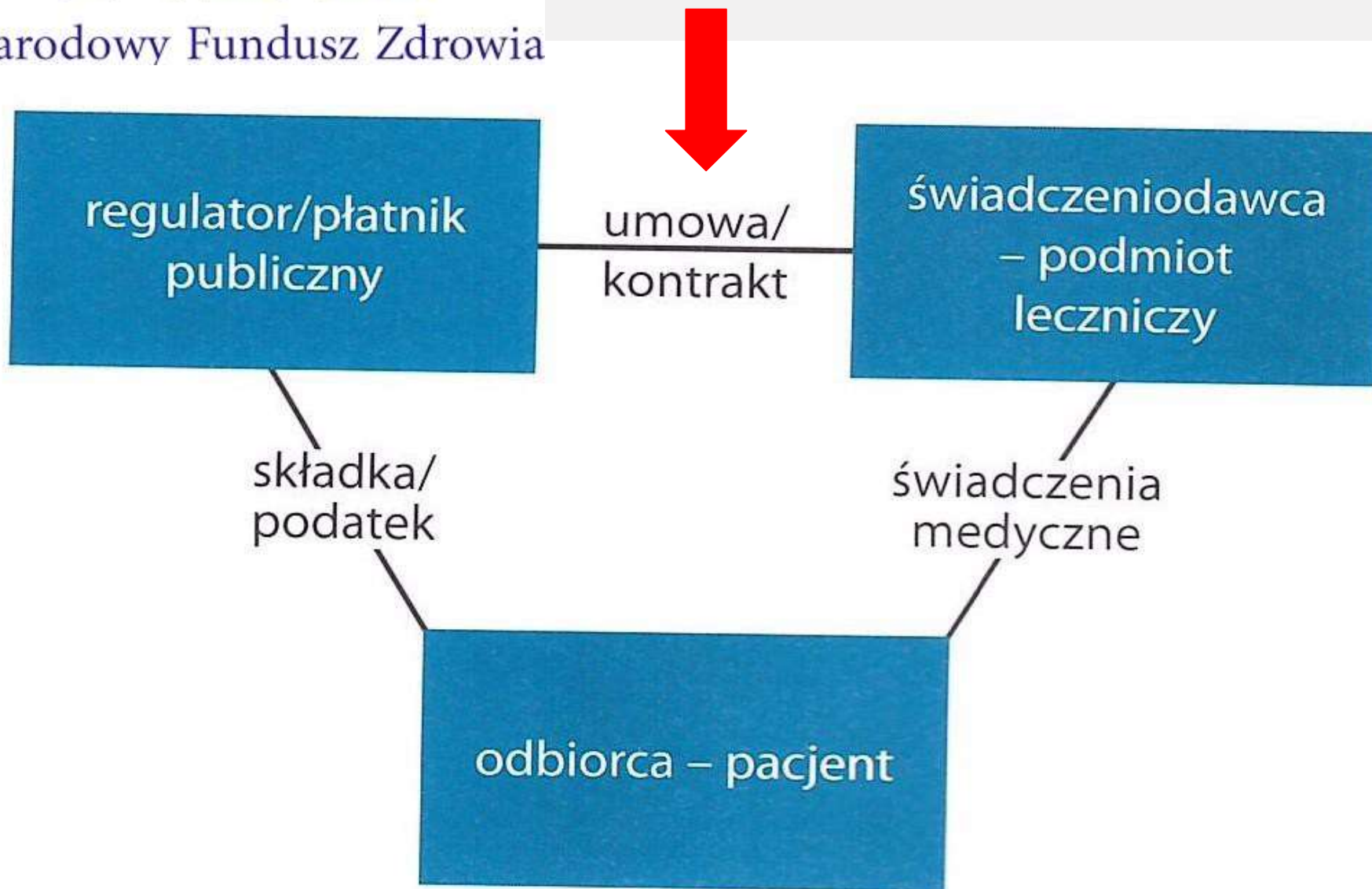
Podstawowe Cele Systemu OZ

- Podejmowanie działań ukierunkowanych na zachowanie zdrowia
- Bezpieczne i skuteczne interwencje w celu ratowania zdrowia w przypadku choroby-osiągnięcie
- **tzw. wyniku zdrowotnego** (powstrzymanie rozwoju choroby lub poprawa stanu zdrowia publicznego)

Struktura Systemu Ochrony Zdrowia

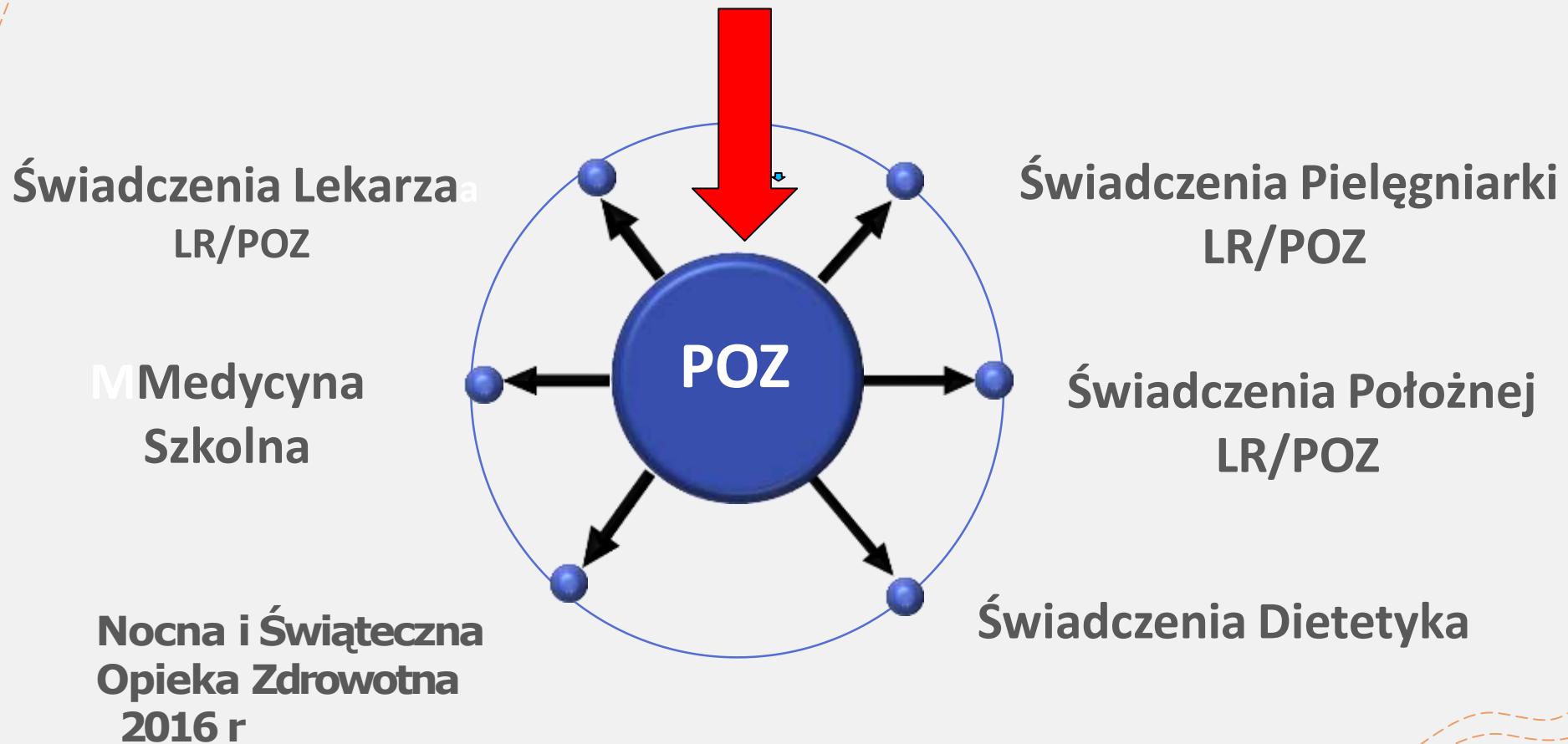

- **Pacjenci (Świadczeniobiorcy)**
- **Podmioty wykonujące świadczenia zdrowotne (Świadczeniodawcy)**
- **Decydenci (Regulatorzy)**
- **Płatnik publiczny (NFZ)**

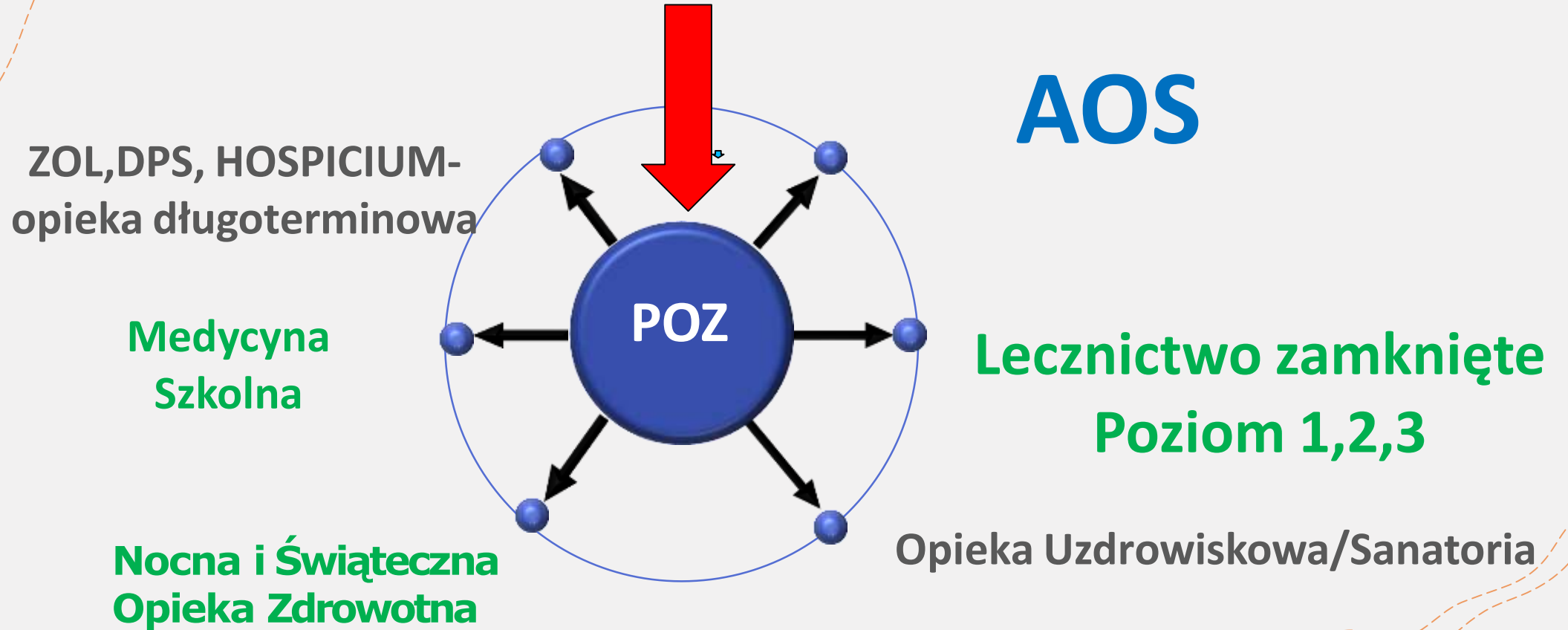

Rycina 1.1.1.1. Struktura rynku usług medycznych

Obszary Funkcjonowania POZ- (opieka koordynowana 01.10.22)

System ochrony zdrowia w POLSCE

MEDYCYNA RODZINNA

PODRĘCZNIK DLA
LEKARZY I STUDENTÓW

POD REDAKCJĄ NAUKOWĄ
ADAMA WINDAKA,
SŁAWOMIRA CHLABICZA
I AGNIESZKI MASTALERZ-MIGAS

Medycyna rodzinna

Redakcja naukowa

J. Bożydar Latkowski
Witold Lukas

1

Wydawnictwo Lekarskie PZWL

Medycyna rodzinna

Redakcja naukowa

J. Bożydar Latkowski
Witold Lukas

2

Wydawnictwo Lekarskie PZWL

